

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2022

IS-SEBA' SENA IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh) IL-HIN: 15-il minuta

Il-Karta tal-Għalliema

(din il-karta m'għandhiex tingħata lill-istudenti)

**Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh
f'każ li jintuża dan l-iskritt**

1. L-għalliema tal-Malti li se jmexxu l-eżami tas-smigh jgħidu lill-istudenti:
"Il-hin għall-eżami tal-kitba għadda. Ser ngħaddu issa għall-eżami tal-fehim mis-smigh. Jekk jogħġbokom sibu paġna 12 tal-karta tal-eżami."
2. Meta l-għalliema jaraw li l-istudenti kollha sabu l-paġna mitluba, jgħidulhom: **"Għandkom ftit hin biex taraw l-eżercizzji kollha li tridu taħdmu."**
3. Wara 3 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu s-silta kollha għall-ewwel darba. Waqt li qed tisimghuha tistghu twiegħbu l-mistoqsijiet u tiegħdu xi noti li jistghu jgħinukom. Is-silta ser terġġhu tisimghuha darb'oħra aktar tard."** L-għalliema jaqraw is-silta kollha b'ritmu meqjus.
4. Wara li tinqara s-silta, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa għandkom ftit hin biex taħdmu l-eżercizzji fuq is-silta li smajtu."**
5. Wara 3 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tisimghu s-silta għat-tieni u l-aħħar darba. Waqt li qed tisimghuha tistghu tkomplu twiegħbu l-mistoqsijiet."** L-għalliema jaqraw is-silta kollha b'ritmu meqjus.
6. Kif l-għalliema jtemmu l-qari tas-silta kollha jagħtu 3 minuti lill-istudenti biex jaħdmu t-taħriġ u kif jgħaddi l-hin jgħidu: **"Issa baqgħalkom ftit hin biex tlestu u tirrevedu l-eżercizzji kollha tal-eżami tal-fehim mis-smigh. Grazzi."**

Is-Silta għall-Fehim mis-Smigh:

ĠLIEDA BIT-TADAM

Minbarra l-ġlied tal-barrin, fi Spanja nsibu l-ġlieda famuża tat-tadam magħrufa bħala La Tomatina. Din issir kull sena fl-aħħar Erbgħa t'Awwissu.

Il-festa bdiet minn ġrajja li ġrat fl-1945 f'Buñol fi Spanja. Waqt li xi żgħażaġh kienu qed jaraw xi parata ta' maskarati fil-pjazza, il-furur tal-ferħ wassal li maskra kbira ta' parteċipant waqgħet. Dan il-parteeipant telaq jiġri rrabjat tant li beda jolqot kulma beda jsib fi triqtu. In-nies li rawh kienu rrabjati għalih u bdew iwaddbulu t-tadam sakemm waslu l-forzi tal-ordni biex iżommu kollox taħt kontroll.

Sena wara, fl-1946, taħdita organizzata minn xi żgħażaġh spiċċat f'battalja ta' tadam. Izda did-darba l-pulizija ma rnexxilhomx iwaqqfuhom u spiċċat biex baqgħet tradizzjoni annwali sal-lum. Fil-bidu tas-snin 50, il-festival ma tħalliex isir izda dan ma qatax qalb il-parteeipanti fosthom dawk li ġew arrestati. Saru ħafna protesti li wasslu biex il-festival jitkompli. Il-festival reġa' tħassar fl-1957 meta, bħala sinjal ta' protesta, saret id-difna tat-tadam. Kienet dimostrazzjoni li fiha r-residenti ġarrew tebut kbir mimli tadam. Il-parata kienet akkumpanjata minn baned mużikali li daqqew marċi funebri. Minn dakinhar, l-għadd ta' parteċipanti baqa' jiżdied. Fis-sena 2002 dan il-festival magħruf bħala La Tomatina ġie ddikjarat Festa ta' Interess Turistiku Internazzjonali mid-Dipartiment tat-Turiżmu minħabba s-suċċess tiegħu.

It-tfiġh tat-tadam jibda fil-11 ta' filgħodu, hekk kif xi parteċipant jirnexxilu jitla' ma' arblu tax-xaħam, bħall-ġostrata ta' pajjiżna, u jiġbed biċċa laħam tal-lokal imdaqqsa. Hekk kif jaqbad il-laħam numru ta' kanuni jħabbbru l-bidu tal-festival. Il-ġlieda ddum madwar siegħa u trid tħallas mas-€700 biex issib ruhek fuq wieħed mit-trakkijiet ħodor mgħobbija bit-tadam. Wara, it-trakkijiet tat-tifi tan-nar jaħslu t-toroq u l-parteeipanti spiss jużaw manek biex ineħħu t-tadam minn magħhom. L-aċidu ċitriku fit-tadam iwassal biex l-uċuħ maħsula fil-belt isiru iktar nodfa.

Fl-2018, ġie stmat li attendew mas-17,000 ruħ u twaddbu kważi 145,000 kilo ta' tadam. Il-kunsill tal-belt talab biex tiġi mħarsa lista qasira ta' struzzjonijiet għas-sigurtà tal-parteeipanti. Din tinkludi:

- li ma jitwaddbux fliexken jew oġġetti ibsin;
- tinżamm distanza sikura mit-trakkijiet mgħobbija bit-tadam;
- li t-tadama titgħaffeg qabel titwaddab u ma titwaddabx fil-wiċċ;
- li t-twaddib tat-tadam għandu jibda u jispiċċa mat-tifqigħa tal-pistola.

TMIEM IL-KARTA